

Beantwoording IAK-vragen t.b.v. de internetconsultatie

Wijziging van de Wet basisregistratie personen in verband met het bevorderen van de goede uitvoering van die wet op enkele onderdelen en het herstellen van enige omissies alsmede de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES in verband met het opnemen van gegevens over kinderen die op het moment van de geboorte niet meer in leven zijn, omtrent wie een akte in een openbaar lichaam is opgemaakt die vermeldt dat het kind op het ogenblik van de aangifte niet in leven is, dan wel die zijn overleden zonder zelf ingeschreven te zijn

1. Wat is de aanleiding?

De Wet basisregistratie personen (Wet BRP) is op 6 januari 2014 in werking getreden. Naar aanleiding van een eerste technische tussenevaluatie van de wet is een aantal punten naar voren gekomen die aanpassing behoeven.¹ Daarnaast zijn als gevolg van externe ontwikkelingen verschillende beleidsbeslissingen genomen die wijziging van de wet noodzakelijk maken. Tevens is naar aanleiding van de motie Özütok/Van der Graaf van 10 oktober 2018 over het opnemen van levenloos geboren kinderen in de PIVA (basisadministratie) van de openbare lichamen² besloten om de Wet basisadministraties persoonsgegevens BES (WetbpBES) op dat punt uit te breiden. De wijziging van die wet wordt meegenomen in dit wetsvoorstel.

2. Wie zijn betrokkenen?

- Gemeenten, openbare lichamen in de BES
- Aangewezen bestuursorganen (Abo's)
- Overheidsorganen en derden aan wie gegevens verstrekt worden uit de BRP en PIVA
- Ministerie van BZK
- Burgers
- Zorgdragers voor de BRP-archieven

3. Wat is het probleem?

A. Wet basisregistratie personen

1. *Aanpassing regels m.b.t. verschijningsplicht bij aangifte vertrek (art. 2.43, 2.49)*
Als gevolg van het amendement Oosenbrug dat is aangenomen tijdens de parlementaire behandeling van de Wet BRP, gericht op het tegengaan van gedwongen uithuwelijking of achterlating van minderjarigen in landen buiten Nederland, is in de wet de verplichting opgenomen dat bij vertrek naar het buitenland, alle ingezetenen namens wie schriftelijk aangifte van vertrek wordt gedaan en die woonachtig zijn op hetzelfde adres in persoon bij de gemeente moeten verschijnen, indien de aangifte van vertrek van het adres geen betrekking heeft op alle personen die op het adres zijn ingeschreven. Aangezien de regeling uitsluitend gekoppeld is aan het wonen op hetzelfde adres, is het onbedoelde gevolg dat deze ook geldt in het geval van personen die in een huis wonen met anderen, maar geen familie of levensgezel van de aangever zijn (bv. studenten of arbeidsmigranten). Voor die categorieën personen betekent deze verplichting een extra administratieve last. Daarnaast wordt in de huidige Wet BRP geen uitzondering gemaakt voor zieke of in een instelling verblijvende minderjarigen die in een zodanige staat van (mentale) gezondheid verkeren dat zij niet aan de verschijningsplicht kunnen voldoen, of de instelling niet mogen verlaten. Deze onbedoelde gevolgen van de huidige regeling moeten worden weggenomen.
2. *Uitbreiding afwijkende overbrengingstermijn Archiefwet (art. 4.18)*
Artikel 4.18 Wet BRP bevat geen regeling omtrent een van artikel 12, eerste lid, van de Archiefwet afwijkende overbrengingstermijn van gegevens naar een

¹ 'Tussenevaluatie Wet BRP', Eindrapport Berenschot 5 april 2016.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2018-2019, 35 000 IV, nr. 17.

archiefbewaarplaats voor zover het gaat om gegevens over ingeschrevenen in de BRP die nooit ingezetene zijn geweest. Deze omissie dient te worden hersteld.

3. *De wet bevat omissies m.b.t. het recht op verwijdering van gegevens (art. 2.57)*
  - a. Het is op grond van het bestaande artikel 2.57 Wet BRP niet mogelijk voor de huidige echtgenoot/partner van een persoon die een geslachtswijziging heeft ondergaan om een verzoek te doen tot verwijdering van zijn of haar persoonslijst van de gegevens over de naam en het geslacht van de echtgenoot/partner van wie het geslacht is gewijzigd.
  - b. Na geslachtswijziging van een echtgenoot/partner, eerdere echtgenoot/partner, ouder of kind van een ingeschrevene worden op diens persoonslijst automatisch de gegevens van de gerelateerde persoon, zoals die na de geslachtswijziging zijn komen te luiden, als nieuwe actuele gegevens opgenomen. De ingeschrevene kan verzoeken om die nieuwe gegevens van zijn persoonslijst te verwijderen. Het is echter ook denkbaar dat de ingeschrevene de nieuwe gegevens juist wil laten staan, maar de gegevens van de gerelateerde van voor diens geslachtswijziging (historische gegevens) van zijn persoonslijst wil laten verwijderen. De wetstekst in art. 2.57 houdt met die laatste mogelijkheid nu geen rekening.
4. *Verplichting ambtshalve opnemingsbriefadres (art. 2.23)*

Op grond van art. 2.23, tweede lid heeft het college een ambtshalve bevoegdheid om een briefadres op te nemen van een in Nederland verblijvende persoon indien het woonadres ontbreekt en geen aangifte wordt gedaan van een briefadres door de betrokkene. Het gaat in deze gevallen vaak om daklozen met een zwervend bestaan. Het is de bedoeling dat in dergelijke gevallen de betrokkene altijd in de BRP wordt opgenomen met een briefadres, zodat deze bij de overheid bekend is en gebruik kan maken van de voorzieningen waar hij recht op heeft. De wettelijke verplichting voor het college om in deze gevallen ambtshalve een briefadres op te nemen (zo nodig op een adres van de gemeente zelf) dient in de wet te worden verduidelijkt. De aanpassing van de wet op dit punt is reeds toegezegd aan de TK.³
5. *Afschaffen van het verhuisbericht (art. 2.21)*

Het schriftelijke verhuisbericht dat wordt meegegeven aan de ingezetene die vertrekt naar het Caribische deel van het Koninkrijk wordt, zodra de rechtstreekse raadplegingsmogelijkheid van de BRP op grond van artikel 43, tweede lid, Besluit BRP is gerealiseerd, overbodig. De wet dient hierop te worden aangepast.
6. *Uitbreiding verstrekking naar het Caribische deel van het Koninkrijk (art. 3.12)*

Er is behoefte aan een uitbreiding van de gegevensverstrekking aan autoriteiten in de openbare lichamen en de Landen i.v.m. de uitvoering van Rijkswetgeving (o.a. Paspoortwet, Rijkswet op het Nederlanderschap) en voor andere taken waarmee zij op grond van de voor hen geldende wetgeving zijn belast. Het gaat om bestuursorganen, maar bv. ook om het Hof van Justitie, OM en Voogdijraad die in Nederland wonende personen moeten oproepen.
7. *Opnemen van een experimenteerbepaling in de wet (nieuw artikel)*

In verband met het kunnen uitvoeren van pilots die voortkomen uit nieuw beleid, zowel wat betreft de (doorontwikkeling van) de BRP zelf als ontwikkelingen rond de informatiesamenleving (bv. agenda digitale overheid) die gevolgen hebben voor de BRP moeten tijdelijke regelingen mogelijk zijn, waarbij zo nodig van de wet kan worden afgeweken.
8. *Wijzigen term Minister van Veiligheid en Justitie (2.16, 2.17, 2.29, 2.30 en 2.74)*

---

³ Brief van de staatssecretaris van BZK, 15-03-2019, Beantwoording Kamervragen Spookburgers. (Aanhangsel Handelingen II 2018/19, 1909).

In de genoemde artikelen dient de aanduiding Minister van Veiligheid en Justitie te worden gewijzigd in Minister van Justitie en Veiligheid.

9. *Opnemen Nederlandse overlijdensakten bij niet-ingezetenen (art. 2.70, 2.78)*
Er is behoefte om het overlijden van een niet-ingezetene waarvan een ambtenaar van de burgerlijke stand een akte heeft opgemaakt in de BRP te verwerken.
10. *Aanpassen begripsbepaling "derde" (artikel 1.1, onder u)*
Dit betreft een verduidelijking om er geen misverstand over te laten bestaan dat een natuurlijke persoon die in de BRP is ingeschreven, als derde gegevens uit de BRP verstrekt kan krijgen, indien deze niet optreedt in zijn hoedanigheid van overheidsorgaan of ingeschrevene.
11. *Uitbreiding registratie levenloos geboren kinderen en registratie van kinderen die zijn overleden zonder zelf ingeschreven te zijn (art. 2.7, 2.11, 2.56a, 2.69, 2.72)*
Naar aanleiding van vragen uit de TK⁴ en de uitvoeringspraktijk blijkt dat de huidige regeling in de BRP die registratie mogelijk maakt van kinderen die levenloos zijn geboren of voor de geboorteaangifte zijn overleden en van wie de ouder op het moment van de geboorte als ingezetene was ingeschreven in de BRP, de GBA of het persoonsregister, te beperkt is.

Er komen nu ook verzoeken om registratie van kinderen, die levenloos zijn geboren op het moment dat de ouder niet als ingezetene van Nederland was ingeschreven. Ook wordt gevraagd kinderen te kunnen registreren op de persoonslijst van de ouder die als niet-ingezetene is ingeschreven in de BRP. Voorts zijn er kinderen die zijn geboren en hebben geleefd, maar zijn overleden vóór de komst van de GBA (1-10-1994) of zijn overleden vóór de inschrijving van de ouder in de BRP en derhalve nooit zelf zijn ingeschreven.

Het niet kunnen registreren van deze kinderen (vooral indien het kind maar heel kort geleefd heeft), terwijl registratie wel mogelijk is bij een levenloos geboren kind of een kind dat voor de geboorteaangifte is overleden, valt in de praktijk moeilijk uit te leggen. Er is in al deze gevallen sprake van een vergelijkbare emotionele achtergrond bij de ouder die om registratie verzoekt.

12. *Explicitering mogelijkheid inschrijving minderjarige niet-ingezetenen*
Artikel 2.67 voorziet niet expliciet in de mogelijkheid tot inschrijving van minderjarige niet-ingezetenen in de BRP, maar in de praktijk wordt wel van die mogelijkheid uitgegaan. Deze mogelijkheid wordt thans expliciet in de wet vastgelegd.

B. Wet basisadministraties persoonsgegevens BES

1. *Aanpassen begripsbepaling "derde" (artikel 1)*
Dit betreft een verduidelijking om er geen misverstand over te laten bestaan dat een natuurlijke persoon die is ingeschreven, als derde gegevens verstrekt kan krijgen, indien deze niet optreedt in zijn hoedanigheid van overheidsorgaan of ingeschrevene.
2. *Registratie van levenloos geboren kinderen (art. 10, 17a, 19, 27b WetbpBES)*

Naar aanleiding van de motie Özütok/Van der Graaf is toegezegd gegevens over kinderen die levenloos zijn geboren ook in de basisadministratie van de openbare

---

⁴ Vragen van de leden Dik-Faber en Drost (beiden ChristenUnie) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de registratie van een levenloos geboren kind na een abortus (ingezonden 24 april 2019), nr. 2019Z08480

lichamen op te nemen. Uit navraag bij de gezaghebbers van de openbare lichamen is gebleken dat dit ook daar de wens is. De aanpassing van de WetbpBES op dit punt past overigens in het beleid om de eenvormigheid van wetgeving in het Europese en Caribische deel van Nederland zoveel mogelijk te bevorderen. Om laatstgenoemde reden zal tegelijk ook de hiervoor in onderdeel 11 voorgestelde uitbreiding van de registratie in de BRP van levenloos geboren kinderen met kinderen die hebben geleefd maar vóór hun inschrijving in de BRP zijn overleden, worden meegenomen in de wijziging van de WetbpBES.

4. Wat is het doel?

A. Wet basisregistratie personen

1. (a) Het in art. 2.43, derde en vierde lid, art. 2.49, vierde lid, onderdeel b, beperken van de verschijningsplicht van personen namens wie aangifte van vertrek wordt gedaan en die woonachtig zijn op hetzelfde adres tot de (voormalige) echtgenoten, geregistreerde partners dan wel levensgezel en bloed- en aanverwanten die op hetzelfde adres staan ingeschreven en (b) het in art. 2.43, vijfde lid, opnemen van de mogelijkheid om bij amvb regels te stellen omtrent bijzondere gevallen waarin de plicht tot verschijnen niet geldt voor minderjarigen die daartoe niet in staat zijn, bv. vanwege de fysieke dan wel mentale gezondheid of verblijf in een gesloten instelling (penitentiair, gesloten jeugdinstelling).
2. Artikel 4.18. Het gelijktrekken van de termijn voor het overbrengen naar een archiefbewaarplaats van bescheiden betreffende niet-ingezetenen die nooit ingezetene geweest zijn en niet-ingezetenen die ooit ingezetene zijn geweest.
3. Artikel 2.57. (a) Het voor de huidige echtgenoot/partner van een persoon die een geslachtswijziging heeft ondergaan mogelijk maken om de gegevens met betrekking tot het gewijzigde geslacht van de echtgenoot/partner te verwijderen en (b) het mogelijk maken dat de ingeschrevene er ook voor kan kiezen om de gegevens van de gerelateerde persoon zoals die luiden vóór deze van geslacht veranderde, te laten verwijderen van zijn persoonslijst.
4. Artikel 2.23. Het college verplichten, zo nodig op het adres van de gemeente, een briefadres op te nemen in de BRP op het moment dat een betrokkene geen woonadres heeft, noch aangifte gedaan heeft van een briefadres.
5. Artikel 2.21. Afschaffen van het verhuisbericht bij aangifte van vertrek van een ingezetene van een gemeente naar het Caribische deel van het Koninkrijk.
6. Artikel 3.12. Het in de wet opnemen van een grondslag voor de verstrekking van gegevens aan autoriteiten in het Caribische deel van het Koninkrijk voor de uitvoering van rijkswetgeving en andere wettelijke taken waarmee zij zijn belast.
7. Artikel 4.16a (nieuw). Het opnemen van een experimenteerbepaling voor het kunnen uitvoeren van pilots, waarbij tijdelijk van de wet wordt afgeweken.
8. Artikel 2.16, 2.17, 2.29, 2.30, 2.74. Wijzigen aanduiding Minister van Veiligheid en Justitie in Minister van Justitie en Veiligheid.
9. Artikel 2.70, 2.78. Opnemen van een wettelijke grondslag voor registratie van het overlijden van een niet-ingezetene op basis van een Nederlandse overlijdensakte.
10. Artikel 1.1. Tekstuele verduidelijking van de definitie van derde.
11. Artikel 2.7, 2.11, 2.56a. Het uitbreiden van de wettelijke mogelijkheden om gegevens te kunnen opnemen over kinderen op de persoonslijst van de ouder die daarom verzoekt in de situaties die hierboven zijn beschreven.
12. Artikel 2.67. Het voorzien van een expliciete wettelijke grondslag voor de mogelijkheid tot inschrijving van minderjarige niet-ingezetenen.

B. Wet basisadministraties persoonsgegevens BES

1. Artikel 1. Tekstuele verduidelijking van de definitie van derde.

2. De artikelen 10, 17a, 19, 27b worden aangepast, zodat in vergelijkbare gevallen als in gemeenten ook in de openbare lichamen op verzoek van de ouder kinderen kunnen worden geregistreerd die op het moment van de geboorte niet meer in leven zijn, omtrent wie een akte in een openbaar lichaam is opgemaakt die vermeldt dat het kind op het ogenblik van de aangifte niet in leven is, dan wel die zijn overleden zonder zelf ingeschrevene te zijn.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Het goed laten functioneren van de basisregistratie personen (in het Europese deel van Nederland) en de basisadministraties persoonsgegevens (in de openbare lichamen) betreft een overheidstaak. Het wetsvoorstel betreft het herstellen van omissies, verbeteringen en aanvullingen die noodzakelijk dan wel politiek wenselijk zijn.

6. Wat is het beste instrument?

Het is nodig de wet te wijzigen om de gewenste doelstellingen te behalen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De gevolgen van de wijzigingen zijn verschillend voor de verschillende onderdelen.

A. Wet basisregistratie personen

1. Burgers die op hetzelfde adres wonen en namens wie aangifte van vertrek wordt gedaan, maar die geen onderdeel uitmaken van een gezin waarvan door of namens de leden aangifte van vertrek wordt gedaan, zoals studenten en arbeidsmigranten, hoeven niet langer in persoon te verschijnen bij de gemeente. Uit de tussenevaluatie van de Wet BRP blijkt dat gemeenten in de praktijk hier al van afzien en volstaan met een schriftelijke aangifte. Er zijn in beginsel dan ook geen gevolgen voor de gemeenten (werklast, financieel) te verwachten en ook geen regeldrukgevolgen voor de burger.
2. Aan de gelijktrekking van de termijn voor het overbrengen van bescheiden naar een archiefbewaarplaats zijn als zodanig geen gevolgen verbonden.
3. Op grond van dit wetsvoorstel kan de huidige echtgenoot of partner van een persoon straks ook een verzoek tot verwijdering van gegevens indienen als bedoeld in art. 2.57, vierde lid. De werklast en kosten voor gemeenten zijn, gezien de verwachte, zeer beperkte, hoeveelheid verzoeken verwaarloosbaar. De regeldruk die verbonden is aan het indienen van een verzoek als hier bedoeld is overigens hetzelfde als bij verzoeken tot verwijdering van gegevens betreffende andere personen die gerelateerd zijn aan de ingeschrevene.
4. De verplichting tot het opnemen van een briefadres behoort tot de reguliere werkzaamheden van de gemeente in het kader van de bijhouding van de BRP. Er kan enige verhoging optreden van de werklast en de kosten in het geval dat de gemeente bij gebreke van een briefadresgever, zelf als zodanig moet gaan fungeren. Verwacht wordt dat het dan slechts om een zeer beperkt aantal personen zal gaan. Aangezien het een ambtshalve registratie betreft leidt dit in beginsel niet tot regeldruk bij de burger.
5. Het afschaffen van het verhuisbericht bij de aangifte van vertrek naar het Caribische deel van het Koninkrijk betekent voor gemeenten een beperkte vermindering van de werklast en kosten. Voor de burger brengt het geen wijziging in de regeldruk die verbonden is aan de verplichting aangifte te doen van vertrek.
6. De verstrekking van gegevens aan autoriteiten in het Caribische deel van het Koninkrijk betekent een geringe uitbreiding van het aantal autorisatiebesluiten voor gegevensverstrekkingen uit de BRP door de minister van BZK, die binnen de reguliere werkzaamheden vallen. Voor de burger zijn er geen regeldrukgevolgen.

7. Het opnemen van een experimenteerbepaling zal het uitvoeren van pilots eenvoudiger maken en daarmee de ontwikkeling van nieuw beleid bevorderen. De eventuele gevolgen van experimenten voor de overheid en de burger in termen van regeldruk zullen in beeld worden gebracht op het moment dat daartoe wordt besloten.
8. Het wijzigen van de aanduiding Minister van Veiligheid en Justitie in Minister van Justitie en Veiligheid heeft geen gevolgen.
9. Het overlijden van een niet-ingezetene dient door de ambtenaar van de burgerlijke stand te worden gemeld aan de minister. Gezien het naar verwachting geringe aantal meldingen kan dit worden opgevangen binnen de reguliere werkzaamheden van de betrokken instanties.
10. De aanpassing van de definitie van derde heeft geen gevolgen als hier bedoeld.
11. Het uitbreiden van de wettelijke mogelijkheden om in de BRP gegevens te kunnen opnemen over kinderen op de persoonslijst van de ouder zal naar verwachting leiden tot een beperkte toename van het aantal verzoeken. De afhandeling daarvan kan worden opgevangen binnen de reguliere werkzaamheden van de betrokken instanties. Ook de gevolgen voor de burger zijn gezien het naar verwachting geringe aantal verzoeken daartoe, beperkt.
12. Het betreft hier een explicitering van een mogelijkheid tot inschrijving die in de praktijk reeds wordt toegepast. Dit heeft gelet op de staande praktijk geen gevolgen.

B. Wet basisadministraties persoonsgegevens BES

1. De aanpassing van de definitie van derde heeft geen gevolgen als hier bedoeld.
2. De gevolgen hebben betrekking op de invoering van de mogelijkheid voor ouders om te verzoeken om registratie van kinderen die op het moment van de geboorte niet meer in leven zijn, omtrent wie een akte in een openbaar lichaam is opgemaakt die vermeldt dat het kind op het ogenblik van de aangifte niet in leven is, dan wel die zijn overleden zonder zelf ingeschrevene te zijn. Die gevolgen zijn vergelijkbaar met de hiervoor genoemde gevolgen van deze wijzigingen in de BRP voor de betrokken overheidsinstanties en burgers.